

Somnis trencats

La duresa de la immigració clandestina és narrada des de Vic pels que n'han estat protagonistes

N'hi ha molts que ni arriben aquí ni tornen allà, que ningú sap on són

13/10/13 02:00 - Vic - Carme Vinyoles

30.000 persones han perdut la vida per haver entrat a Europa. Cal un debat valent i lliure de populismes xenòfobs

“Fa molt fred a la plaça, fa molt fred, aquí no hi toca el sol...”, diu l'Ajo, i de la boca li surt baf mentre va convidant la càmera que el segueixi des del campus de Miramargès cap a l'estació de Renfe i, més endavant, cap als carrers, mercats, ponts i places de la ciutat de Vic que formen l'escenografia bàsica de Somnis trencats, un colpidor documental sobre l'epopeia de la immigració clandestina, explicada en primera persona i a cara descoberta pels que n'han estat protagonistes i voldrien estalviar patiments a molts altres que es continuen jugant la vida per un paradís inexistent.

Sí, fa molt fred en mans de màfies sense escrúpols que s'aprofiten de la pobresa, de lleis d'estrangeria que aixequen barreres físiques i burocràtiques contra el dret a la lliure circulació, i gela també al costat d'aquells que no saben o no volen veure un ésser humà en la pell del que ha vingut a la recerca, com tothom, d'una existència digna. Ajo Loba Dieme, nascut a Ziguinchor (Senegal), amb estudis de dret i casat amb una catalana, ha trobat la metàfora perfecta per situar l'espectador en la crua realitat, transmesa en el film pels seus compatriotes Oumar, Hassan, Falou, Malang, Mammadou, Souleymane i Moussa, tots ells, si més no, supervivents d'un viatge que en els darrers anys està omplint deserts i aigües de cadàvers anònims, de gent que no arriba a la destinació ni torna a casa, i ningú no sap ni sabrà mai on i en quines circumstàncies s'ha perdut per sempre més: a les 8.000 persones ofegades davant de Lampedusa en les últimes dues dècades, hi podríem afegir les 20.000 que, segons dades del VII Congrés Sobre Migracions Internacionals (Bilbao, 2012), han mort a les costes d'Andalusia i les Canàries des que el 1988 es va produir el primer naufragi documentat d'una embarcació davant de Tarifa. I segur que quedariem curts.

Quotidianes lampeduses d'homes, dones i nens davant la indiferència i el cinisme –funerals d'estat per als morts i 5.000 euros de multa per als vius?– d'unes autoritats europees obligades ara a sortir a la foto i potser a obrir un debat seriós, valent i lliure de populismes xenòfobs que assumeixi, entre altres qüestions, la prioritat d'intentar posar fi a la sagnia.

Somnis trencats pot contribuir amb l'autenticitat i la força dels seus testimonis a plantejar aquest debat, a comprendre els factors d'expulsió de generacions de joves de la seva terra, els riscos amb què s'enfronten durant el trajecte i la rebuda que, generalment, se'ls dispensa quan aconseguixen trepitjar un país que per a ells no deixa de ser ric. Val a dir que el títol no enganya. Que la legítima esperança d'una vida millor es torna sovint desesperació en vista de les escasses possibilitats de regularització administrativa i de trobar feina pensant en les necessitats de la família, que mai no deixen enrere.

Amb guió de Montse Bosch, Martí Coromina i Fabiola Mora, és una iniciativa del Consell Local de Cooperació de Vic, que ha tingut el suport de la Diputació de Barcelona i de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) i que es proposa un doble objectiu de sensibilització: per una banda, la població catalana sobre la creixent magnitud d'aquest drama humà, i per l'altra, la població senegalesa, perquè no s'escolti cants de sirena i pugui orientar les seves expectatives immigratòries amb coneixement de causa. A la vegada, en el documental es fa referència a les potencialitats de projectes que aporten recursos amb un gran esforç de planificació per proporcionar oportunitats en els països d'origen i avançar en el seu desenvolupament (vegeu crònica a part).

Les experiències i les reflexions d'aquests senegalesos residents a Vic haurien, certament, d'escalfar els cors més glaçats, per continuar amb el simbolisme d'Ajo Loba, que ha participat

en les entrevistes i ha actuat com a fil conductor d'una història que ens parla de gana: "Menjàvem de les escombraries o mendicàvem." D'enganys i abusos a peu de frontera. De piragües sota mínims: "Ens vam quedar sense aigua i n'hi ha que van morir." De tanques altíssimes preparades per ferir. De trets d'exèrcits que fan blanc: "Quan van veure que no reculàvem, ens van disparar al cos." De papers que no arriben i voltors que se n'aprofiten: "Vaig pagar una pasta per un contracte, però era fals; ho vaig perdre tot." D'enyorança de la família, a qui s'amaga tota penalitat: "Em fa vergonya tornar amb les mans buides." De mirades hostils. De somnis esmicolats en mil bocins: "No vaig venir aquí per ser ajudat, sinó per treballar." També és la història d'aquells que, amb tanta generositat com coratge, accepten explicar-la davant de la càmera confiant que, potser així, s'evitarà que es continuï repetint impunement.

LES FRASES

Es van acabar els diners, menjàvem de les escombraries

Quan van veure que no reculàvem, ens van disparar al cos

Vaig pagar per un contracte fals i ho vaig perdre tot

No he vingut aquí per ser ajudat, sinó per treballar

Calendari de projeccions a Catalunya i el Senegal

Somnis trencats està seguint amb prou competència el seu recorregut de sensibilització de la societat catalana i senegalesa respecte al pa que s'hi juga amb la immigració clandestina. El documental es passarà a la Bisbal d'Empordà (divendres 18 d'octubre, a les nou del vespre al Mundial), a les Franqueses del Vallès (dijous 21 de novembre, a les set del vespre, al centre cultural Bellavista) i en dates pendents de concreció a Salt, Molins de Rei i Olot. D'altra banda, el regidor vigatà d'Economia, Serveis i Urbanisme, Antoni Serrat i Callís, en farà la presentació a Dakar el dimarts 15 d'octubre, als locals de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional pel Desenvolupament (Aecid) i dilluns 21 d'octubre al complex esportiu Aubert de Ziguinchor, en col·laboració amb el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. Anteriorment, l'obra s'ha pogut veure a l'espai ETC de Vic, en el Festival de Cinema Solidari de Navarcles, en el Festival de Cinema de Girona i al cine Club Vuitimig de Cassà de la Selva.

Publicat a:

El Punt Avui. Comarques Gironines 13-10-2013 Pàgina 48

El Punt Avui. Edició Nacional 13-10-2013 Pàgina 26

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/2-societat/5-societat/684992-somnis-trencats.html>